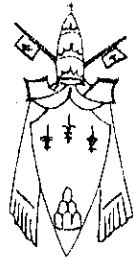

PONTIFICALE ROMANUM

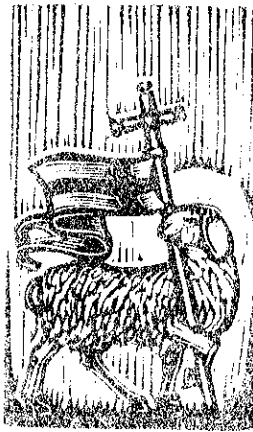
EX DECRETO SACROSANCTI ŒCUMENICI
CONCILII VATICANI II INSTAURATUM
AUCTORITATE PAULI PP. VI PROMULGATUM

DE ORDINATIONE DIACONI, PRESBYTERI ET EPISCOPI

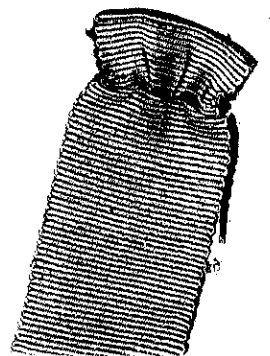
EDITIO TYPICA

TYPIS POLYGLOTTIS VATICANIS
MCMLXVIII

HOC VOLUMEN
TYPIS POLYGLOTTIS VATICANIS
EXCUSUM
IMAGINIBUS
A IOANNE ALOISIO UBOLDI
DELINEATIS
AFFABRE ORNATUR

INDEX

Decretum S. R. C.	5
Constitutio Apostolica, qua novi ritus approbantur ad Ordinationem Diaconi, Presbyteri et Episcopi	7
De Ordinatione Diaconorum	13
De Ordinatione Presbyterorum	31
De Ordinatione Diaconorum et de Ordinatione Presbyterorum in una actione liturgica simul conferendis	50
De Ordinatione Episcopi uni tantum conferenda	62
De Ordinatione Diaconi uni tantum conferenda	80
De Ordinatione Presbyteri uni tantum conferenda	87
De Ordinatione Diaconi et de Ordinatione Presbyteri in una actione liturgica simul conferendis	94
De Ordinatione Episcopi pluribus simul conferenda	105
APPENDIX:	
I. Lectiones pro Missis Ordinationum	117
II. Cantus: Toni pro « Hanc igitur » propriis	122
Veni, Creator Spiritus	127
Te Deum laudamus	128

SACRA CONGREGATIO RITUUM

Prot. n. R 19/967

DECRETUM

Per Constitutionem Apostolicam «Pontificalis Romani recognitio», die 18 mensis iunii anno 1968 datam, Summus Pontifex Paulus VI novum ritum pro collatione sacrorum Ordinum Diaconatus, Presbyteratus et Episcopatus, a Consilio ad exsequendam Constitutionem de S. Liturgia, peritis adhibitis et Episcopis diversarum orbis regionum consultis, recognitum, approbavit, ut posthac, pro ritu in Pontificali Romano exstante, usurpetur in his Ordinibus conferendis.

Pars igitur Pontificalis Romani, novos hos ritus pro collatione sacrorum Ordinum Diaconatus, Presbyteratus et Episcopatus continens, praesenti Decreto ab hac Sacra Rituum Congregatione, vigore facultatum sibi a Summo Pontifice PAULO PP. VI tributarum, evulgatur et uti typica declaratur.

Statuitur insuper ut, usque ad diem 6 mensis aprilis proximi anni 1969, hoc est ad Dominicam Resurrectionis D. N. I. C., aut hi novi ritus, aut ii qui nunc in Pontificali Romano sunt, usurpari ad arbitrium possint; ab eo autem die hi novi dumtaxat ritus adhibeantur.

Contrariis quibuslibet minime obstantibus.

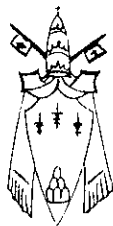
Romæ, die 15 Augusti 1968, in festo Assumptionis B. Mariæ Virginis.

BENNO Card. GUT

Praefectus S. Congr. Rituum
et « Consilii » Praeses

† **FERDINANDUS ANTONELLI**

Archiep. tit. Idicrensis
S. C. R. a Secretis

CONSTITUTIO APOSTOLICA
QUA NOVI RITUS APPROBANTUR
AD ORDINATIONEM DIACONI, PRESBYTERI
ET EPISCOPI

PAULUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI
AD PERPETUAM REI MEMORIAM

Pontificalis Romani recognitio non tantum generali modo a Concilio Œcumenico Vaticano II præscribitur,¹ sed etiam peculiaribus regitur normis, quibus eadem Sacra Synodus ritus Ordinationum, «sive quoad cæremonias sive quoad textus»,² immutari iussit.

Sed ex Ordinationis ritibus illi imprimis considerandi sunt, quibus per Sacramentum Ordinis, vario gradu collatum, sacra Hierarchia constituitur: «sic ministerium ecclesiasticum divinitus institutum diversis ordinibus exercetur ab illis qui iam ab antiquo Episcopi, Presbyteri, Diaconi vocantur».³

In recognitione autem ritus Ordinationum sacrarum, præter principia generalia, quibus integra instauratio Liturgiæ, iuxta præscripta Concilii Vaticani II, regi debet, summopere attendendum est ad præclaram illam doctrinam de natura et effectibus Sacramenti Ordinis, quæ in Constitutione de Ecclesia ab eodem Concilio pronuntiata est; quæ sane doctrina ipsa Liturgia, modo sibi proprio, exprimenda est, nam «textus et ritus ita ordinari oportet

¹ Conc. Vat. II, Const. de Sacra Liturgia, *Sacrosanctum Concilium*, n. 25: A.A.S. 56 (1964) p. 107.

² *Ibid.*, n. 76: A.A.S. 56 (1964) p. 119.

³ Conc. Vat. II, Const. dogm. de Ecclesia, *Lumen gentium*, n. 28: A.A.S. 57 (1965) pp. 33-34.

ut sancta, quæ significant, clarius exprimant, eaque populus christianus, in quantum fieri potest, facile percipere atque plena, actiosa et communitatis propria celebratione participare possit ».⁴

Iamvero eadem sancta Synodus docet: «Episcopali consecratione plenitudinem conferri Sacramenti Ordinis, quæ nimirum et liturgica Ecclesiæ consuetudine et voce sanctorum Patrum summum sacerdotium, sacri ministerii summa nuncupatur. Episcopalis autem consecratio, cum munere sanctificandi, munera quoque confert docendi et regendi, quæ tamen natura sua nonnisi in hierarchica communionem cum Collegii capite et membris exerceri possunt. Ex traditione enim, quæ præsertim liturgicis ritibus et Ecclesiæ tum Orientis tum Occidentis usu declaratur, perspicuum est manuum impositione et verbis consecrationis gratiam Spiritus Sancti ita conferri et sacrum characterem ita imprimi, ut Episcopi, eminenti ac adspectabili modo, ipsius Christi Magistri, Pastoris et Pontificis partes sustineant et in Eius persona agant ».⁵

Quibus verbis addenda sunt plura et præclara doctrinæ capita de Episcoporum apostolica successione necnon de eorum muneribus et officiis, quæ, etsi iam in Ordine Consecrationis episcopalis continentur, meliore tamen et accuratiore modo exprimenda videntur. Quod ut rectius obtineretur, opportunum visum est e fontibus antiquis arcessere precationem consecratoriam quæ in ea invenitur, quæ vocatur «Traditio Apostolica Hippolyti Romani», sæculo tertio ineunte scripta, quæque, magna ex parte, in liturgia Ordinationis Coptorum et Syrorum occidentalium adhuc servatur. Ita fit ut in ipso Ordinationis actu testimonium perhibeatur de concordia traditionis cum orientalis tum occidentalis, quoad munus apostolicum Episcoporum.

Quod vero ad Presbyteros attinet, ex Actis Concilii Vaticani secundi hæc præsertim recolenda sunt: «Presbyteri, quamvis pontificatus apicem non habeant et in exercenda sua potestate ab Episcopis pendeant, cum eis tamen sacerdotali honore coniuncti

⁴ Conc. Vat. II, Const. de Sacra Liturgia, *Sacrosanctum Concilium*, n. 21: A.A.S. 56 (1964) p. 106.

⁵ Conc. Vat. II, Const. dogm. de Ecclesia, *Lumen gentium*, n. 21: A.A.S. 57 (1965) p. 25.

sunt et vi sacramenti Ordinis, ad imaginem Christi, summi atque æterni Sacerdotis (cf. Hebr. 5, 1-10; 7, 24; 9, 11-28), ad Evangelium prædicandum, fidelesque pascendos, et ad divinum cultum celebrandum consecrantur, ut veri sacerdotes Novi Testamenti». ⁶ Atque alio loco hæc leguntur: «Presbyteri enim, sacra Ordinatione atque missione, quam ab Episcopis recipiunt, promoventur ad inserviendum Christo Magistro, Sacerdoti et Regi, cuius participant ministerium, quo Ecclesia in populum Dei, Corpus Christi et Templum Spiritus Sancti, hic in terris, indesinenter ædificatur». ⁷ In Ordinatione autem presbyterali, prouti in Pontificali Romano habebatur, missio et gratia Presbyteri tamquam adiutoris Ordinis episcopalis clarissime describebatur. Attamen necessarium visum est totum ritum, qui antea in plures partes distribuebatur, ad maiorem unitatem redigere, et mediam Ordinationis partem, hoc est impositionem manuum et precationem consecratoriam in vividiora luce ponere.

Quod tandem ad Diaconos spectat, præter ea quæ in Litteris Apostolicis «Sacrum Diaconatus Ordinem», Motu proprio a Nobis die XVIII mensis Iunii anno MCMLXVII editis, continentur, hæc præcipue commemoranda sunt verba: «In gradu inferiori Hierarchiæ sistunt Diaconi, quibus “non ad sacerdotium, sed ad ministerium” (Constitutiones Ecclesiæ Ægyptiacæ, III, 2), manus imponuntur. Gratia etenim sacramentali roborati, in diaconia liturgiæ, verbi et caritatis Populo Dei, in communionem cum Episcopo eiusque presbyterio, inserviunt». ⁸ In Ordinatione autem diaconali pauca quædam mutanda erant, ratione habita sive præceptionum recens litarum de diaconatu tamquam gradu proprio et permanenti Hierarchiæ in Ecclesia latina, sive maioris simplicitatis et claritatis rituum.

Porro ex ceteris Supremi Magisterii documentis, ad Sacros Ordines pertinentibus, peculiari mentione dignam existimamus Con-

⁶ Conc. Vat. II, Const. dogm. de Ecclesia, *Lumen gentium*, n. 28: A.A.S. 57 (1965) p. 34.

⁷ Conc. Vat. II, Decr. de Presbyterorum ministerio et vita, *Presbyterorum Ordinis*, n. 1: A.A.S. 58 (1966) p. 991.

⁸ Conc. Vat. II, Const. dogm. de Ecclesia, *Lumen gentium*, n. 29: A.A.S. 57 (1965) p. 36.

stitutionem Apostolicam « Sacramentum Ordinis », a Decessore Nostro fel. rec. Pio XII, die XXX mensis Novembris anno MCM-XLVII, editam, qua declaratur « Sacrorum Ordinum Diaconatus, Presbyteratus ^{et Episcopatus} materiam eamque unam esse manuum impositionem: formam vero itemque unam esse verba applicationem huius materiae determinantia, quibus univoce significantur effectus sacramentales — scilicet potestas Ordinis et gratia Spiritus Sancti — quæque ab Ecclesia qua talia accipiuntur et usurpantur ».⁹ Quibus præmissis, idem documentum decernit quænam manuum impositio et quænam verba in uniuscuiusque Ordinis collatione materiam et formam constituent.

Cum vero in recognitione ritus opus fuerit quædam vel addi, vel deleri, vel mutari, sive ut textus ad fidem textuum antiquiorum restituerentur, sive ut sententiæ clariores redderentur, sive ut effectus sacramenti melius exponerentur, necesse esse putamus, ad omnem controversiam tollendam et ad conscientiarum anxietates præcavendas, declarare quænam in ritu recognito ad naturam rei pertinere dicenda sint. De materia ergo et forma in uniuscuiusque Ordinis collatione, suprema Nostra Apostolica auctoritate, quæ sequuntur decernimus et constituimus.

In Ordinatione Diaconorum materia est Episcopi manuum impositio, quæ silentio fit super singulos ordinandos ante precationem consecratoriam; forma autem constat verbis eiusdem precationis consecratoriæ, quorum hæc ad naturam rei pertinent, atque adeo ut actus valeat exiguntur: « Emitte in eos, Domine, quæsumus, Spiritum Sanctum, quo in opus ministerii fideliter exsequendi munere septiformis tuæ gratiæ roborentur ».

In Ordinatione Presbyterorum, item materia est Episcopi manuum impositio, quæ silentio super singulos ordinandos fit ante precationem consecratoriam; forma vero constat verbis eiusdem precationis consecratoriæ, quorum hæc ad naturam rei pertinent, atque adeo ut actus valeat exiguntur: « Da, quæsumus, omnipotens Pater, in hos famulos tuos Presbyterii dignitatem; innova in vi-

⁹ A.A.S. 40 (1948) p. 6.

sceribus eorum Spiritum sanctitatis; acceptum a te, Deus, secundi meriti munus obtineant, censuramque morum exemplo suæ conversationis insinuent ».

Denique in Ordinatione Episcopi, materia est impositio manuum quæ ab Episcopis consecrantibus, vel saltem a Consecratore principali, fit silentio super caput Electi ante precationem consecratoriam; forma autem constat verbis eiusdem precationis consecratoriae, quorum hæc ad naturam rei pertinent, atque adeo ut actus valeat exiguntur: « Et nunc effunde super hunc Electum eam virtutem, quæ a te est, Spiritum principalem, quem dedisti dilecto Filio tuo Iesu Christo, quem ipse donavit sanctis Apostolis, qui constituerunt Ecclesiam per singula loca, ut sanctuarium tuum, in gloriam et laudem indeficientem nominis tui ».

Hunc igitur ritum pro collatione Ordinum sacrorum Diaconatus, Presbyteratus et Episcopatus, a Consilio ad exsequendam Constitutionem de s. Liturgia, « peritis adhibitis et Episcopis consultis ex diversis orbis regionibus », ¹⁰ recognitum, Nosmetipsi Apostolica Nostra auctoritate approbamus, ut posthac, pro ritu in Pontificali Romano adhuc exstante, adhibeatur in his Ordinibus conferendis.

Nostra hæc statuta et præscripta nunc et in posterum firma et efficacia esse et fore volumus, non obstantibus, quatenus opus sit, Constitutionibus et Ordinationibus Apostolicis a Nostris Deceptoribus editis, ceterisque præscriptionibus etiam peculiari mentione et derogatione dignis.

Datum Romæ, apud Sanctum Petrum, die XVIII mensis Iunii, anno MCMLXVIII, Pontificatus Nostri quinto.

PAULUS PP. VI

¹⁰ Cf. Conc. Vat. II, Const. de Sacra Liturgia, *Sacrosanctum Concilium*, n. 25: A.A.S. 56 (1964) p. 107.